Ner 68.

SOBOTA. 29 Grudnia 1818 r.

Gazeta Codzienna Narodowa i Obca.

Obwieszczenie Z powodu nowego z Dyrekcją Poczt zawartego, a przez Kommissją Rządową Spraw Wewnętrznych i Policji zatwierdzonego układu, Wydawcy odpowiedzialni Gazety Codziennej uwiadomiają, iż cena jéj na rok przyszły o dwa złote rocznie podwyższoną została dla Prenumeratorów odbierających ją przez pocztę. Tak więc Prenumerata na rok przyszły z pocztą kosztować będzie rocznie Złp: 52, półrocznie 26, kwartalnie 13. Prenumerata w Warszawie jak dotąd rocznie 40, półrocznie 20, kwartalnie 10 Złotych. — Przy kończącym się Kwartale, upraszamy Prenumeratorów ażeby wcześnie zgłosić się raczyli.

WIADOMOŚCI POLITYCZNE.

z Paryża dnia 2 Grudnia.

Xiążę Angoulème bawiąc w Nancy zaprosił na obiad do siebie Jenerała Druot, który z Napoleonem z Elby przybył, i Artyllerją komenderował, a późniéj z tego powodu przed sąd zapozwany, za niewinnego uznany został.

Gérardin potomek Joanny d'Arc, Dziewicy Orleanu, któremu poleconą została straż domu rodzinnego téj Bohatérki, w czasie przejazdu Xięcia d'Angoulème posłał mu sześć butelek wina z winnicy Joanny. Xiąże przyjął ten dar z uprzejmością.

Dzieło Jenerała Gourgaud opisujące wyprawę z roku 1815 zabrane zostało przez Policją. Niektórzy utrzymują, iż część tego dzieła jest pisaną przez Naczelnika owéj wyprawy (Napoleona).

Trajedja Pana Youy, pod tytułem: Belizarjusz, któréj wystawienie wzbronioném zostało przez Policją, wyszła z druku w ostatnich dniach zeszłego miesiąca. — Wszystkie miejsca wytknięte przez Policją, drukowane są większym drukiem. Dzieło to przypisane jest wygnanemu Panu Arnauld, autorowi Trajedji Germanicus, a przedmowa zawiera ciekawą wiadomość o cenzurze. Z tych powodów, każdy rwie się do czytania téj Trajedji.

Zaszła tu żwawa kłótnia między P. Ricord wydawcą literackiego Archiwum, a P. Prisette wydawcą znanego pisma Couriers des spectacles. Z początku walczyli na pióra, a w końcu Ricord wyzwał przeciwnika swego na pojedynek.

Nowy przedsiębierca gier hazardownych ma wyraźnie umieszczony w Kontrakcie punkt, iż niewolno mu będzie przypuszczać do gry kobiét. Przedsiębierca otworzył 9 domów do gry w których jest 20 stolików. 443 osób użytych jest do posługi, między którémi znajduje się jeden Jeneralny Inspektor, 20 Dozorców i 20 tajnych Dogládaczy. — Wydatki wynoszą rocznie 114,290 Franków.

Korrespondencja nasza Telegrafami przychodzi z Calais w 3 minutach; z Lille w 2 minutach; ze Strassburga w 6 i pół minut; a z Lugdunu w 8 minut.

Zniesiony zakon Jezuitów, jak słychać krzewi się w niektórych okolicach Francji, pod imieniem: Pères de la foi (Ojcowie wiary).

Loża Wolnych Mularzy w Marsylji, równie jak wiele innych Loż we Francji, obchodziły uroczyście dzień wyjścia Wojsk obcych z Francji.

Miasto Valenciennes obchodziło także wspaniale tę uroczystość, a bardziéj uroczystość zajęcia tego miasta przez Wojska Narodowe. Przez trzy nocy oświecone były ulice. Jeden z prywatnych taki dał u siebie napis: „Im więcéj widziałem wojsk obcych, tym bardziéj Ojczyznę kochałem".

Z nowych Ministrów w Hiszpanji, których powaga coraz bardziéj słabieje, zdaje się iż najpierwéj Margrabia Yruyo upadnie. Oskarżają go, iż bawiąc w Ameryce północnéj; przyjaźnił się z Prezydentem Jeffersonem a nadto, iż w pokoju swoim miał popiersia Woltera i Rousseau. Jego żona nie podoba się także z powodu że jest córką sławnego Republikanina, niegdyś Gubernatora Pensylwanji Mac-Kean. — Chociaż przyjęła wiarę katolicką i gorliwie uczęszcza do Kościoła, przecież oskarżają ją, że woli bawić się z obcemi a niżeli z Hiszpanami.

Odbieramy doniesienie z Kadyxu, iż okręt nazwany Preciosa, który już za zgubiony miano, przypłynął z Lima i 302, 240 pjastrów przywiózł.

Minerwa francuska z powodu zażaleń dawnej Szlachty że na wyborach tegorocznych mało kto z nich deputowany obranym został, umieściła długi Artykuł z którego następujące wyjmujemy szczegóły:

„Po trzydziestu latach doświadczeń i nieszczęść, jeszcze dawne i śmieszne łudzą ich przesądy. Szczątki Arystokracji zburzonéj przez czas, zniszczonéj przez opinją publiczną, chciałyby jeszcze wznieść się nad inne klassy i obalić wspaniałą budowę, któréj podstawę założyła wolność, a mądrość wsparła. Nie dla tego nie wybierano ich, że noszą nazwiska które nosili dawni Arystokraci; słyszą Francuzi ich ustawiczne skargi, nad utratą dawnych przywilejów; lękają się aby nie chcieli wrócić tych przywilejów, niszcząc narodu swobody. Niech Arystokrata zmieni się w obywatela, niech ocalenia i szczęścia Ojczyzny nie upatruje w powrocie dawnych prerogatyw, niech będzie zdatnym, niech kocha kraj i niepodległość jego, a pewno wybór Rodaków padnie na takiego obywatela. Ustawa Konstytucyjna zapewniła im zaszczytny stopień w kraju, nie zazdrości tego naród, owszem z radością patrzeć będzie, gdy piękne imie, wsławione w narodowych dziejach, pięknym się czynem ozdobi; ale piękne imie nie jest zasługą tego, komu się przypadkiem dostało. Trzydzieści lat chwały, uszlachetniły wszystkich Francuzów; Niech się więc już rodaków swoich nie wstydzą magnaci; równość nie powinna ich obrażać."

Daléj tak mówi o Ministrach: „Uczuł Monarcha, iż powinien był oprzeć tron na zasadach wolności, a nie na mylnéj podstawie dawnych prerogatyw. Im bardziéj naród był zagrożony, tym więcej okazywał nieufności, tym większa była potrzeba zapewnień i stałych ustaw. Pierwsza swoboda którą otrzymaliśmy, było prawo wyborów; ledwie używamy jego owoców, chcą nam go wydrzeć. Mogliż sobie podchlebiać Ministrowie, iż udzieliwszy nam téj wolności, potrafią rządzić wyborami. Nie zapewne. Podobném wyznaniem obraziliby naród, każda chęć odmiany tyleżby znaczyła. Jeżeli Ministerjum utraciło w wyborach większość głosów, nie jest to winą prawa, ale winą niezdatności Ministrów. Naród nie jest zagrożony dla tego że Ministrowie są zagrożeni, a jeśli w Rządzie samowładnym mógł wyrzec Monarcha: Ja jestem Narodem; w Rządzie reprezentacyjnym Ministrowie powiedzieć nie mogą: „My jesteśmy Narodem."

z Szwajcarji dnia 24 Listopada.

Trzech Professorów z Lausanne wstąpiło we Fryburgu do Towarzystwa Jezusowego. Wzmacniają się coraz orszaki zmartwychwstałego zakonu.

Rada Stanu w Neufchatel wydała dnia 28 Października urządzenie względem przekupniów cudzoziemskich i Żydów. Handel pierwszym dozwolony jedynie na targach publicznych, i to niektóremi tylko szczegółami, nienależącemi do Handlu Krajowego. Przeciwko żydom wznowiono ostrość wszystkich dawniejszych urządzeń. Zakazano im mięszkać w Xięstwie, i wszyscy muszą ustępować z jego granic przed 1 Majem 1819 roku.

Rząd Solury zawyrokował ustanowienie kassy oszczędności dla klass uboższych towarzystwa.

Rząd Lucerny poddał regularnym Urządzeniom wychowanie domowe, co się tycze Instrukcji naukowéj. Nauczyciele prywatni nie mogą odbywać swoich czynności bez poprzedniczego examinu, i szczególnego upoważnienia, a zyskujący podobne upoważnienie powinni corocznie zdawać Radzie Edukacyjnéj listę swoich uczniów; i plan którego się trzymali w udzielaniu im nauki.

P. Escher Sekretarz Skarbowy w Zurych, ogłosił swoje Dostrzeżenia Meteorologiczne i obiecuje ciągle zimę bardzo łagodną.

z Ameryki.

Niektóre Dzienniki, pod Artykułem z Ameryki, umieściły co następuje:

Dowiadujemy się teraz, że to były Król Hiszpański, Józef Bonaparte przyłożył się najszczególniéj do wzniecenia rewolucji w Ameryce, i teraz jeszcze nie przestaje on poburzać Powstańców. Mylą się ci przyjaciele ludzkości, którzy sądzą że przyrodzony porządek rzeczy wskazał Powstańcom tę drogę do odzyskania praw i polepszenia bytu własnego: jest to dzieło Józefa Bonapartego. Kiedy posłańcy Napoleona, nie zdołali poburzyć Amerykanów, podjął się sam Józef użyć jakichbądź środków na dokonanie tego dzieła, a to w zamiarze, aby Hiszpanja pozbawiona z téj strony pomocy, nie była w stanie prowadzić dłużéj wojny przeciw Francuzom. Oto jest kopja instrukcji w téj mierze przez niego wydanéj, znalezioną została w Archiwach najwyższéj Junty w Carracas.

„ Ajenci użyć mają wszelkich sposobów na przekonanie mięszkańców Ameryki, iż Cesarz i Król JM. Napoleon, ma szczery zamiar oswobodzić z jarzma Osady, nie szukając innéj za to nagrody tylko przychylności mięszkańców i wolności dla handlu Francuskiego w Ameryce. W tym zamiarze dostarczy Jego Cesarska Mość potrzebnych Wojsk i broni. Nie będzie trudno zapewne Ajentom po dokładném rozpoznaniu sposobu myślenia mięszkańców — znaleść między niemi ludzi zręcznych do przekonania współziomków o korzyściach, jakie dla nich z oswobodzenia Ojczyzny wynikną. Ponieważ sam lud jeszcze jest ciemny, udadzą się przeto Ajenci w tym zamiarze do Gubernatorów, Intendentów, i Duchownych. Nie mają oszczędzać ani pieniędzy, ani innych środków, na przywiązanie do siebie tych ludzi, a szczególniéj ostatnich, którzy łatwo przekonać lud potrafią, iż niepowinien ociągać się w przyjęciu tak korzystnéj propozycji, iż Napoleon z Nieba jest zesłany na ukrócenie pychy i tyranji Monarchów, że wreszcie grzechem jest woli Boga opierać się. Przypominać im powinni Ajenci pogardę i niesprawiedliwość jaką im Europejczykowie wyrządzają. Powinni zwrócić ich uwagę na różnicę jaka między niemi, a Ameryką północną zachodzi: powinien im dowieść, że przyjdzie czas, w którym oswobodzona Ameryka dawać będzie prawa Europie.

Imiona tych, którzy oświadczą się za wolnością, doniesione być mają mojemu Posłowi w Stanach Zjednoczonych, a to w celu iżbym miał o nich wiadomość, i abym w czasie mógł im zasłużoną nagrodę wymierzyć. Co się zaś Inkwizycji Ś. dotycze, nie powinni Ajenci żadnych na nią czynić zamachów; owszem przekonywać należy Mieszkańców o jej konieczności. Chorągwie Powstańców ozdobione być mają najstosowniej-

szemi napisami. Rewolucja nastąpić powinna w jednym dniu, w jednéj chwili i na każdém miejscu. To jest punkt, na który najbaczniejszą uwagę zwrócić należy, ponieważ najbardziej ułatwia dokonanie tego ważnego przedsięwzięcia. Ajenci starać się powinni, aby zyskać na swą stronę służalców nawet wszelkiego rodzaju, a to iżby w razie potrzeby z łatwością zadać mogli truciznę tym, którzy się okażą nieprzyjaciołmi Rewolucji. Ale to stać się powinno przed rozpoczęciem rewolucji, aby z téj strony powstanie żadnéj nie doznało przeszkody i t. d.

Józef Napoleon

Do P. Desmolard pierwszego z Ajentów w Baltimore.

BIBLJOGRAFJA FRANCUSKA.

Wyimki z dzieła Pani Stael, w trzech Tomach pod tytułem: Uwagi nad rewolucją francuską.

(Dokończenie.)

Odwaga nadzwyczajna i śmiałość w boju, oto były Bonapartego środki podbicia Europy.— Zawierał układy z napół zwalczonym nieprzyjacielem, ażeby tenże nie mógł dyktować warunków, nie śmiał ich odrzucać, a nie był przywiedziony do walki rozpaczającéj.

Nie przeważą nigdy tego jarzma jakiem chciał ludzkość obarczyć, dobrodziejstwa krajom przez niego uczynione, w urządzeniu drog pocztowych, w wspieraniu kunsztów i nauk w rozporządzeniach niektórych wolnością tchnących, w zmianach sądownictwa, i wychowania młodzieży. Żaden wielki człowiek nie mógł powstać pod panowaniem Monarchy szukającego zdań niewolniczych. Żadnego narodu nieprzywiązał on trwale do Francji.

Zmieniony w nieprzyjaciela wolności potrzebował nadać jakiś cel wojnom, w których krwią ludu mu powierzonego i sprzymierzeńców szafował, za cel takowy, ogłosił Wolność morza. Pod tém hasłem prowadził ludy naprzeciw ludom, wysuszając źródła pieniężne Anglików, i siły własnego narodu.

O Naj: Cesarzu Alexandrze mówiąc w wielu miejscach P. Stael, oddaje wszędzie hołd szczególny cnotom Jego. Między innemi mówi: że w przedmiotach Francji dotyczących, wyjaśniał zdanie swoję jak światły, bezstronny, i znający najlepiej położenie Narodu swego Francuz. — Wskazywał szczególniej potrzeby zawarcia albo raczéj odnowienia między Królem a Narodem umowy. — Polityka i sprawiedliwość były zasadą tego systematu. — Mowił za nim przykład Henryka IV. który stosując się do zdania większości Narodu, dla dobra jego, nie wahał się odmienić Religji.

Wszystkie wolne pisma perjodyczne, z pochwałą mówią o dziele tém Pani Stael. Jedyny ogólny zarzut który jej czynią, jest: że zbytnie trudni czytelnika w wielu miejscach czynami i pismami ojca swego Nekkera.

DOSTRZEŻENIA METEOROLOGICZNE, czynione w Warszawie przez Ant: **MAGIER**.

Dnia	Termometr		Barometr			Wiatr	Stan Nieba	Wysokość wody na Wiśle	
rano.	ciepła	zimna	cale	linje	częś: li:			łokcie	cale
17 Grudnia.		12	27	11	2	Południowy.	Pochmurno.		8
18 Grudnia.		3	27	10	2	Południowy.	Pochmurno.		

Wydawcy odpowiedzialni. Hrabia Kiciński J. Morawski